ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 200

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

ΩΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ὁ διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου θρίαμβος τῆς ὑπ᾽ Αὐτοῦ ἀποκαλυφθείσης καινῆς τοῦ φωτὸς θρησκείας κατὰ τοῦ κράτους τοῦ προχριστιανικοῦ σκότους καὶ ἡ ἱστορικὴ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐξέλιξις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἀποδεικνύει εἰς ἡμᾶς τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τῆς θρησκείας ταύτης ἐν τῇ ἀνθρωπότητι. Ἀφ᾽ ἧς στιγμῆς αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ μετεβλήθησαν εἰς αἷμα καὶ σάρκα τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ πρόοδος αὐτῆς εἰς ὅ,τι ἀγαθὸν καὶ ὑψηλὸν ἐξησφαλίσθη καθ᾽ ἅπαντας τοὺς αἰῶνας.

Κατὰ τὴν πρώτην του ἐμφάνισιν ὁ Χριστιανισμὸς ἔσχεν ἀντιμέτωπον τὸν Ἰουδαϊσμόν, κατὰ τοῦ τοπικισμοῦ τοῦ ὁποίου παρουσιάσθη ὅλως ἀντίθετος, ὡς θρησκεία τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀγάπης. Ἡ ἐλευθερία ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ὑπῆρξε τὸ σπουδαιότατον αὐτοῦ στοιχεῖον, ὡς ἐσωτερικὴ ἐλευθέρα τάσις πρὸς ἀναδημιουργίαν καὶ ἀνάπλασιν τῶν πάντων. Διὰ τοῦτο ὁ τύπος ἐν αὐτῇ φυσικῶς ἔπρεπε νὰ προσαρμόζηται πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου, συντελῶν μᾶλ-

λον εἰς τὴν πλήρη αὐτοῦ ἐκδήλωσιν καὶ μὴ καταπνίγων τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Τὸ ζωογόνον τοῦτο στοιχεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ἐλευθερία, συνδέεται ἀναποσπάστως μετ' αὐτοῦ. Δύναται πρὸς καιρὸν νὰ ἐπισκιασθῇ, ἀλλ' ἀναφαίνεται ἑκάστοτε ὡς ὁ ἥλιος μετὰ τὴν νύκτα· δύναται νὰ παραγνωρισθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ παύσῃ ἐπενεργοῦσα ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' οὐδέποτε νὰ ἐξαφανισθῇ. Ἀποτέλεσμα ἄμεσον τῆς ἐνεργείας τοῦ στοιχείου τούτου εἶνε ἡ πρόοδος ἐκφαινομένη πάντοτε ὑπὸ νέους τύπους, συνεπείᾳ τῶν αἰωνίως νέων ζητημάτων, τῶν ἐπασχολούντων τὸ πνεῦμα. Ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ θρησκείᾳ, ὡς μεγίστη δύναμις, εἰσδύει εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἐκδηλοῦται διὰ τῶν ἀπειραρίθμων ἐκφάνσεων τοῦ πνεύματος, ἐν ἑκάστοτε νέᾳ ἐποχῇ δημιουργοῦσα νέους τύπους, κατὰ τῶν ὁποίων καθίσταται ἀδύνατος πᾶσα ἀντίστασις.

Ὁ Ἰουδαϊσμός, ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ φαρισαϊσμοῦ, κατεῖχε, κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστοῦ, δύναμιν, ἥτις ἐφαίνετο ἀκαταμάχητος, ὡς βασιζομένη ἐπὶ τοῦ κύρους τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ ζητοῦσα νὰ ἠθικοποιήσῃ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν ἐξωτερικῶς, διὰ τοῦ λεπτομερεστάτου καθορισμοῦ πάσης κινήσεως τοῦ ἀνθρώπου, προσλαβούσης ἐντεῦθεν ψευδῆ χρωματισμόν. Αἱ διατάξεις τῶν Φαρισαίων, δι' ὧν κατεμερίσθησαν αἱ δέκα ἐντολαὶ εἰς χιλιάδας μικρῶν ἐντολῶν, ἐκηρύχθησαν ὡς ἄμεσος ἔκφρασις τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ, παρακολουθοῦσαι τὸν Ἰουδαῖον εἰς ἕκαστον αὐτοῦ βῆμα, εἰς ἑκάστην λεπτομέρειαν τῆς ζωῆς του, εἰς ἑκάστην γωνίαν τῆς κατοικίας του. Ὑπὸ τοιαύτην θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν χειραγωγίαν ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Ἰουδαίου περιεβλήθη σιδηρᾶς πέδας καὶ κατεπνίγη πᾶσα ἀνάπτυξις αὐτοῦ. Τὸ περιεχόμενον τῆς θρησκείας ἐξηφανίσθη, ὁ τύπος δ' ὁ ἐξωτερικὸς παρεστάθη ὡς ἡ οὐσία αὐτῆς.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐφάνη ἀμείλικτος κατὰ τῆς στασιμότητος ταύτης, ἔργῳ καὶ λόγῳ πολεμήσας τὸν Φαρισαϊσμόν. Ἐπετίθετο οὐχὶ κατὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, ἀλλὰ κατὰ τοῦ Φαρισαϊσμοῦ τοῦ διαστρέψαντος τὸν νόμον. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κηρυχθεῖσα θρησκεία παρουσιάσθη εἰς τὸν κόσμον ὡς ἀποκρουστικὴ πάσης στασιμότητος, μετὰ νέων μεγάλων προοδευτικῶν καὶ ζωογόνων ἀρχῶν, ἱκανοποιουσῶν τὰς ἀνάγκας τῶν λαῶν πάσης ἐποχῆς. Εἰσδύουσαι εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων οἱασδήποτε ἐποχῆς καὶ πληροῦσαι αὐτήν, παρουσιά-

ζονται πάντοτε ὑπὸ νέους τύπους, δι' ὧν ἐκδηλοῦται ἡ οὐσία αὐτῶν. Τούτου ἕνεκα Χριστιανὸς ἠδύνατο νὰ ἦνε καὶ ὁ Ἕλλην, καὶ ὁ Ρωμαῖος, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουδαῖος καὶ οἱοσδήποτε ἐθνικὸς ἢ εἰδωλολάτρης. Ὁ Χριστιανισμὸς ἐγένετο θρησκεία πάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς θρησκεία τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφότητος τῶν ἀνθρώπων. Ἐδημιούργησε νέας σχέσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους, νέαν οἰκογενειακήν, κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ζωήν. Αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ μικρὸν κατὰ μικρόν, εἴτε εἰρηνικῶς, εἴτε δι' ἀγώνων, μετεμόρφωσαν ὅλας τὰς ἐπόψεις τῆς ζωῆς καὶ μετερρύθμισαν αὐτήν.

Κολοσσιαία μεταρρύθμισις ὑπῆρξε, πρὸ παντός, ἡ κατάργησις τῆς δουλείας, — κοινωνικὴ μεταρρύθμισις, ἀνατρέψασα τὴν ἐν τῷ ἐθνικῷ κόσμῳ πρότερον κρατοῦσαν ἀνώμαλον τάξιν. Ὅλαι αἱ ἐργασίαι ἐν τῷ κόσμῳ ἐκείνῳ ἐξετελοῦντο μόνον ὑπὸ τῶν δούλων, πρὸς οὓς ἀπέβλεπον οἱ ἐλεύθεροι πολῖται, οἱ ἀσχολούμενοι ἀποκλειστικῶς περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ τὰ στρατιωτικά, ὡς πρὸς ζῶα ἐργατικά, διὸ καὶ δύσκολος ἦτο ἡ κατάργησις τῆς δουλείας. Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως ἐκήρυξε πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἴσους καὶ ἐλευθέρους ἐν Χριστῷ, ὅτι δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι ἀποτελοῦσι πάντες ἓν ἐν Χριστῷ τῷ Σωτῆρι πάντων τῶν ἀνθρώπων. Παρὰ πάντα δὲ τὰ παρεμβληθέντα κωλύματα, ἡ κολοσσιαία κοινωνικὴ μεταρρύθμισις ἐπετεύχθη, ἡ δουλεία κατηργήθη, ἡ ἐργασία προσέλαβε τιμὴν καὶ ἀξίαν δι' ἕκαστον ἄνθρωπον, μετεβλήθησαν οἱ παλαιοὶ τύποι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἡ ἐργατικὴ τάξις τῶν ἀνθρώπων ἐκηρύχθη ἴση πρὸς τὰ δικαιώματα πάσης οἱασδήποτε ἄλλης τάξεως. Ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν ἡ ἰδέα αὕτη ἀπομακρυνθεῖσα ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς πηγῆς αὐτῆς, ἤτοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐν τῇ ἐξελίξει αὐτῆς καὶ τῇ ἐφαρμογῇ διὰ τοῦ ἀναρχικοῦ κοινωνισμοῦ ἐπήνεγκεν ἀνωμαλίας τινάς, ἀναμφιβόλως ὅμως μικρὸν κατὰ μικρὸν θὰ προσλάβῃ τὴν μόνην ὀρθὴν αὐτῆς ἐξέλιξιν καὶ θὰ ἐπικρατήσῃ κατὰ τὰς γνησίας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀρχάς.

Ἡ συντελουμένη ἤδη βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐργατικῶν τάξεων, τὸ μέγα πρόβλημα τῆς πενίας, πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἰδέαι τῆς κοινωνικῆς ἀναπλάσεως, αἵτινες ἐκ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξεπήγασαν, θὰ εὕρωσι σὺν τῷ χρόνῳ τὸν ἁρμόζοντα τύπον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον θὰ ἐπικρατήσωσιν. Τοῦτο πάντως θὰ γείνῃ, ὅταν, ἀποκαλυ-

φθεῖσαι αἱ κοινωνιστικαὶ οὐτοπίαι ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ φρίκῃ καὶ τῇ συμφορᾷ, ὡς τοῦτο γίνεται ἐν Ρωσίᾳ σήμερον, παύσωσι νὰ ταράττωσι τὰ πνεύματα, ὡς ἄλλως τε τοῦτο εἶνε ἀναπόφευκτον, καὶ ἀναλάβῃ αὐτὴ ἡ χριστιανικὴ κοινωνία τὴν λύσιν τῶν συγχρόνων μεγάλων προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἐκφεύγουσι καὶ καταπλήττουσιν αὐτήν, καθ' ὃν τρόπον ἐφόβισε καὶ κατέπληξε τὸν ἀρχαῖον ἐθνικὸν κόσμον τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστιανισμοῦ περὶ καταργήσεως τῆς δουλείας. Διότι ἡ δουλεία τότε ἐθεωρεῖτο ὡς φυσικὴ τάξις καὶ κατάστασις, ὡς θεσμός, διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ ὁποίου ἐκινδύνευε νὰ καταρρεύσῃ ἡ κοινωνικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ ζωή.

Ὡς τοιοῦτος θεσμὸς ἐθεωρεῖτο καὶ ἡ δουλικὴ τῆς γυναικὸς θέσις. Ἦλθεν ὅμως ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἐκήρυξεν ὅτι «ἐν Χριστῷ οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ», ὁ ἀνὴρ δὲν ἔχει προνόμιον τυραννικῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς γυναικός. Ἡ γυνὴ ἐν τῷ Χριστιανισμῷ εἶνε ἴση πρὸς τὸν ἄνδρα. Τὸ κήρυγμα τοῦτο ἐξυγίανε καὶ ἐξύψωσε τὸν οἰκογενειακὸν βίον· ὁ γάμος, ὡς μυστήριον, προσλαβὼν τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἠθικὴν ἀξίαν, κατέστη ὁ σπουδαιότερος παράγων πάσης προόδου. Ἡ γυνή, ἡ μήτηρ, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ἠθικὸν αὐτῆς ὕψος διὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἐπ' ἴσης μία τῶν κολοσσιαίων κοινωνικῶν μεταβολῶν, ὀφειλομένη εἰς τὸν Χριστιανισμὸν καὶ συντελέσασα εἰς μεγίστην πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐὰν δὲ ἡ σύγχρονος κίνησις τῆς περιλαλήτου χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς παρεξετράπη εἰς καταγέλαστον οὐτοπίαν, εἰς τοῦτο ἀναμφιβόλως δὲν πταίει ὁ Χριστιανισμός. Ἡ γυνὴ εἶνε ἴση πρὸς τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δύναται νὰ ζῇ καὶ νὰ ἐνεργῇ ὡς ἀνήρ. Ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἰσότης δὲν δύναται νὰ καταργήσῃ τὰς φυσικὰς καὶ ψυχικὰς διαφορὰς μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός. Πᾶσα ἀπόπειρα καταργήσεως τῶν διαφορῶν τούτων εἶνε ἐντελῶς ἀδύνατος, ἑπομένως δ' ἡ γυνὴ δύναται νὰ ζητήσῃ μόνον ὅ,τι προσαρμόζεται πρὸς τὰς ἰδιότητας αὐτῆς ὡς γυναικός. Πᾶσα ἀπομάκρυνσις αὐτῆς ἀπὸ τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας θὰ εἶνε ἀφύσικος καὶ ἀνώμαλος παρεκτροπὴ καὶ ἐκτροχιασμός, τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι εἶνε ἀνυπολόγιστοι. Ἀναμφιβόλως ὅμως τὸ γυναικεῖον ζήτημα πρέπει νὰ μείνῃ λελυμένον μόνον κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ, δι' οὗ ἐξασφαλίζεται ἡ ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ πρόοδος.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐλύθη ἤδη καὶ ἕτερον παμμέγιστον πρόβλημα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τοῦ κηρύγματος ὅτι «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην». Εἶνε γνωστὸν πόσον περιεφρόνουν οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ἄλλους λαούς, οἵτινες ἐθεωροῦντο ὑπ᾽ αὐτῶν τόσον ἀκάθαρτοι, ὥστε ὁ Φαρισαῖος λ. χ. δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ τὸν ἵππον του εἰς τὸν σταῦλον ἐθνικοῦ καὶ ξένου ἀνθρώπου! Οἱ Ἕλληνες ἐπ᾽ ἴσης περιεφρόνουν πάντα μὴ Ἕλληνα, ὡς βάρβαρον. Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως ἐκήρυξε πάντας τοὺς λαοὺς ἴσους πρὸς ἀλλήλους, παρουσιάσθη ὡς θρησκεία πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικῶς ἑνὸς μόνον ἔθνους. Ἡ ἀδελφότης τῶν ἐθνῶν, ἐχόντων τὸ αὐτὸ δικαίωμα ὑπάρξεως, ἀναπτύξεως, ἐλευθερίας καὶ προόδου, ὁ σεβασμὸς τῶν πολιτικῶν καὶ ἐθνικῶν δικαιωμάτων ἀλλήλων, ἡ κατάργησις τοῦ πολέμου, ἡ γενικὴ ἐν τῷ κόσμῳ εἰρήνη,—πάντα ταῦτα εἶνε ἰδέαι τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἐκ πολλῶν τεκμηρίων πιστοῦται, ἀλλὰ καὶ ὁ τελευταῖος παγκόσμιος πόλεμος ἀπέδειξεν, ὅτι αἱ ἰδέαι τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν ἐπεκράτησαν εἰσέτι ὁριστικῶς ἐπὶ τοῦ κόσμου· τὸ μεγαλόφωνον κήρυγμα τῆς ἀγάπης δὲν εἰσέδυσεν ἔτι εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῶν λαῶν· τὸ δίκαιον ἀκόμη ποδοπατεῖται καὶ παραγνωρίζονται τὰ δικαιώματα τῶν μικρῶν καὶ ἀσθενῶν ὑπὸ τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, παραμερίζεται καὶ παρακάμπτεται ἡ ἀλήθεια. Τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἰσέτι δὲν ἔγεινε κτῆμα πάσης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ καὶ πολλοὶ τῶν ἐπὶ μέρους χριστιανῶν δὲν διέπονται ὑπὸ τοῦ ἀληθῶς πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ, δὲν εἶνε ὑπὸ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ τελείως ἐμπεποτισμένοι.

Ἐν τούτοις ἡ ἀλήθεια ἐπιβάλλει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τοῦτο τελευταίως συνῃσθάνθη ὁ κόσμος καὶ ἤρχισε νὰ ποθῇ τὴν ποδηγέτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, διότι κατεῖδεν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἶνε ὁ μόνος ἀσφαλὴς παράγων τῆς ἀληθοῦς προόδου καὶ τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ.

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχε δείξῃ μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἔγκαιρον καὶ ἐπαρκῆ ἱκανοποίησιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἀνθρωπίνης διατροφῆς. Δύο φορὰς εὑρίσκεται μὲ πλήθη πολλὰ εἰς ἐρημικὸν τόπον, καὶ τὰς δύο δέ, ἀφοῦ τοῖς ἔδωκε τὸν ἄρτον τῆς ψυχῆς, τοῖς παρέθεσεν ἀφθόνως καὶ τὸν ἄρτον καὶ τὸ προσφάγιον τοῦ σώματος. Ὑπῆρχον εἰς ἀπόστασίν τινα χωρία καὶ κωμοπόλεις. Δὲν τοῖς εἶπεν ὅμως: πηγαίνετε ἐκεῖ καὶ προσπαθήσατε νὰ οἰκονομήσητε τὰ πρὸς διατροφήν σας. Ἀλλὰ τί ἔκαμε; Τοὺς ἔθρεψεν ὁ ἴδιος. Καὶ ὁ σκοπός του ἦτο τὸ νὰ δώσῃ ὑπόδειγμα εἰς τὴν νέαν τάξιν καὶ ὀργάνωσιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐδημιούργει μεταξὺ τῆς ἀνθρωπότητος ἡ θρησκεία τοῦ Εὐαγγελίου του.

Τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο εἶνε τὸ ἑξῆς. Ἡ χριστιανικὴ κοινωνία καὶ οἱ χριστιανοὶ ἄρχοντες δὲν ὀφείλουν νὰ μεριμνοῦν μόνον διὰ τὴν θείαν λατρείαν καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου. Ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε ψυχὴν μὲ ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ σῶμα μὲ ἀνάγκας. Ἡ ἱκανοποίησις λοιπὸν καὶ τῶν ἀναγκῶν τούτων ἐμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ θέλημά του. Καὶ ὅταν τὰ ἄτομα ἢ αἱ μᾶζαι περιέρχωνται εἰς δύσκολον θέσιν ὡς πρὸς τὴν βιοτικὴν συντήρησίν των, οἱ ἄρχοντες καὶ ἡ ἀδελφότης χρεωστοῦν νὰ τοῖς διευκολύνουν ὅ,τι ἂν χρειάζωνται· οὐδὲ εἶνε δυνατὸν νὰ νοηθῇ ἀληθὴς καὶ γνησία χριστιανικὴ κοινωνία μὲ ὑπερχορτάτους ἀφ᾽ ἑνός, καὶ μὲ πεινῶντας ἀφ᾽ ἑτέρου.

Τοιοῦτο πρόβλημα, κατὰ θείαν οἰκονομίαν, ἐξερράγη εἰς τοὺς κόλπους τῆς πρώτης χριστιανικῆς κοινότητος ἐν Ἱεροσολύμοις. Ἤδη οἱ πιστοὶ ἠριθμοῦντο ἀνὰ χιλιάδας καὶ προέβαινον εἰς μυριάδας. Εἶχον ὅμως ἐξ ἰδίων τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν; Ὄχι. Ποῖος τοῖς τὰ ἐπρομήθευεν; Ἡ ἀδελφότης, δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία. Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο μὲν δὲν ὑπῆρξε διόλου ζήτημα. Ἐθεωρήθη τόσον στοιχειῶδες δικαίωμα τῶν ἀπόρων νὰ τρέφωνται διὰ κοινῆς δαπάνης καὶ τόσον στοιχειῶδες καθῆκον τῶν ἐχόντων τὸ νὰ συνεισφέρουν ὑπὲρ τῆς διατροφῆς ταύτης, ὥστε ἡ δημιουργία κοινῶν ἀποθηκῶν καὶ

δωρεὰν διανομῶν ἀνέκυψεν ὡς φυσικωτάτη καὶ ἄμεσος συνέπεια τῆς ἐν Χριστῷ ἑνότητος καὶ ἀγάπης.

Ἀλλ᾽ ἡ διανομή, ἐπεκτεινομένη εἰς τόσα στόματα, ἦτο φυσικὸν νὰ παρουσιάσῃ καὶ μερικὰς ἀταξίας. Ὄχι ἀταξίαν ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἐλάμβανον οὗτοι καὶ δὲν ἐλάμβανον ἐκεῖνοι, ἀλλ᾽ ἀταξίαν ὡς πρὸς τὸ ὅτι δὲν ἐδίδετο πάντοτε εἰς τὸν καθένα καὶ εἰς τὴν κατάλληλον ὥραν ἡ ἀνάλογος μερίς. Προήρχετο τοῦτο ἐξ ἀμελείας; Προήρχετο καὶ ἀπὸ σκοποῦ, διότι μερικοὶ ἐκ τῶν διανομέων, χριστιανοὶ ἐκ γνησίων ἑβραίων, ἔσχον προκαταλήψεις τινὰς κατὰ τῶν χριστιανῶν, οἵτινες προήρχοντο ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν ἑλληνογλώσσων καὶ ἑλληνοτρόπων Ἰουδαίων; Ἤρκει ὅτι ἡ ἀνωμαλία ἦτο πραγματική, διὰ νὰ τὴν ἀναγνωρίσουν ἀμέσως οἱ ἀπόστολοι καὶ νὰ ζητήσουν τὴν θεραπείαν της.

Τί ἐδίδαξαν τὰς χριστιανικὰς κοινωνίας διὰ τούτου; Ὅτι ὀφείλουν νὰ μεριμνοῦν διὰ νὰ δίδουν πρὸς τοὺς μὴ ἔχοντας, καὶ ὅτι ἡ μέριμνά των αὕτη πρέπει νὰ ὀργανώνεται ὅσῳ τὸ δυνατὸν ἀρτιώτερον καὶ σκοπιμώτερον, *ὥστε ἕκαστος νὰ λαμβάνῃ ὄχι μόνον ὅ,τι τοῦ ἀνήκει, ἀλλὰ καὶ ὅσον τοῦ χρειάζεται.*

Θὰ θεωρηθῇ τοῦτο σοσιαλιστικόν; Ἀλλὰ ποῖος εἶπεν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης περιέμενε τοὺς σοσιαλιστὰς τῶν χρόνων μας, διὰ νὰ κατανοηθοῦν τὰ καθήκοντα πρὸς τὰς παντοίας τάξεις τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πασχόντων; Δὲν εἶνε γεμάτη ἡ Παλαιὰ Γραφὴ ἀπὸ θρησκευτικοπολιτικὰς διατάξεις ὑπὲρ τῶν ξένων, τῶν πτωχῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν χηρῶν, τῶν ἐχόντων ἀνάγκην δανείου, τῶν μὴ δυναμένων νὰ ἀποδώσουν τὸ δάνειον; Δὲν εἶνε αὐτή, ἡ ὁποία μετὰ μίαν πεντηκονταετίαν ἐπαναφέρει τὸ πωληθὲν κτῆμα εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν πρώτων ἰδιοκτητῶν του, καὶ ἥτις, ἀνὰ πᾶν ἕβδομον ἔτος, ἀπαγγέλλει ἀπόσβεσιν ὅλων τῶν χρεῶν; Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἀντηχεῖ ἡ προτροπή, ὅτι «ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω»; Ποία δὲ ἄλλη ἰδεολογία καὶ διδασκαλία ὕψωσε τόσον τὴν φωνήν της κατὰ τῆς πλεονεξίας, τῆς φιλαργυρίας καὶ τοῦ μαμμωνᾶ, ἀλλὰ καὶ τόσον ὑπὲρ τοῦ πλησίον, τῆς πρὸς αὐτὸν εὐεργεσίας καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ θυσίας, ὅσον ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ἀπο-

στόλων καὶ τῆς Ἐκκλησίας του; Τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ ἡ σημερινὴ περικοπὴ ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων.

Οἱ ἄποροι τῆς Ἀδελφότητος τρέφονται ἐκ τοῦ Κοινοῦ. Καὶ μόλις διαπιστοῦται ὅτι ἡ διατροφὴ αὕτη παρουσιάζει ἀνωμαλίας τινάς, οἱ Ἀπόστολοι, ἀληθινοὶ πατέρες, κρίνουν τὸ πρᾶγμα ἄξιον Συνόδου. Τοιουτοτρόπως, πρὶν συγκροτηθῇ ἡ πρώτη ἀποστολικὴ καὶ Χριστιανικὴ Σύνοδος Ἱεροσολύμων διὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, συνεκροτήθη, προτητερινὴ αὐτὴ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην, ἡ Σύνοδος διὰ *κοινωνικὸν* τῆς Ἀδελφότητος ζήτημα. Ἃς τὸ ἀκούσουν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι λέγουν περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτι καταγίνεται μόνον διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τὰς σωματικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιγείου ἡμῶν διαμονῆς! Καὶ ὅτι, ἑπομένως, ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ὄχι μόνον δὲν ὑποβοηθεῖ τὴν δικαίαν καὶ φιλάνθρωπον λύσιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων ἐπ᾿ ὠφελείᾳ τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ἵσταται ἐμπόδιον μὲ τὸν ἀποκλειστικὸν καὶ ὑπερνέφελον μόνον περὶ τῶν ψυχῶν ἐνδιαφέρον της. Διαβάλλουν ἀπὸ ἀμάθειαν; διαβάλλουν ἀπὸ ἀσέβειαν; Ἃς ἐκλέξουν τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην δόξαν!

Ἡ ἱστορία τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων πόσα ἔχει νὰ διδάξῃ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται διὰ τὴν βιοτικὴν προστασίαν τῶν ἀπόρων τάξεων! Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἱδρύει ὑπὲρ αὐτῶν κοινὸν ταμεῖον, κοινὰς ἀποθήκας, κοινὰς τραπέζας. Καὶ ὅτε κατηγγέλθη ὅτι ὑπῆρχον μερικαὶ ἀνωμαλίαι ἐν μέρει ἕνεκα μεροληψίας, κυρίως ἕνεκα ἀνεπαρκοῦς διοργανώσεως τῆς σχετικῆς ὑπηρεσίας, οἱ ἀπόστολοι δὲν ἀναβάλλουν, οὐδὲ ζητοῦν νὰ δικαιολογήσουν τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ παραδέχονται μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν τὸ ἄτοπον καὶ ζητοῦν ἀμέσως τὴν καλυτέραν διοργάνωσιν.

Κατὰ ποῖον τρόπον; Διορίζοντες αὐτοὶ ἰδικούς των ἀνθρώπους καὶ χρίοντες ἱκανοὺς τοὺς ἀνικάνους; Ὄχι. Τὴν ἐκλογὴν ἀναθέτουν εἰς αὐτὸν τὸν λαόν· ἀλλ᾿ ἐπειδὴ γνωρίζουν ὅτι ὁ λαός, διὰ νὰ κάμῃ καλὴν ἐκλογήν, χρειάζεται συνήθως διδασκαλίαν καὶ ἠθικὴν χειραγωγίαν, φροντίζουν νὰ κάμουν τὰς σχετικὰς ὑποδείξεις εἰς τοὺς ἐκλογεῖς. Καὶ τί συμβουλεύουν; Ὅτι οἱ ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, οἱ διαχειρισταὶ χρήματος καὶ τροφίμων ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ὀφείλουν πρὸ παντὸς νὰ εἶνε καὶ ἄκρως σοφοί, ἤτοι ἐξόχως πρα-

κτικοὶ εἰς τὸ ὑπούργημά των τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πλήρεις πνεύματος ἁγίου, ἤτοι ἄνδρες γνησίως εὐσεβεῖς, ὥστε νὰ ἐννοοῦν τὴν ὑπηρεσίαν των ὡς ἱερὰν καὶ ἁγίαν, ὑπεύθυνον ὄχι μόνον ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀπατῶνται πολλάκις, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον δὲν διαφεύγει καμμία κατάχρησις καὶ κανεὶς δόλος. Ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἀκόμη ἐννοεῖ ἡ ἔκφρασις, ὅτι οἱ τοιοῦτοι τοῦ λαοῦ διάκονοι πρέπει νὰ εἶνε πλήρεις Πνεύματος ἁγίου. Θέλει νὰ μᾶς εἴπῃ, ὅτι οἱ ἐμπεπιστευμένοι χρῆμα καὶ διαχείρισιν, πράγματα, τὰ ὁποῖα γεννοῦν πολλοὺς πειρασμούς, συντρεχούσης δὲ καὶ ὀλίγης φιλαργυρίας, κάμνουν ἀπὸ ἕνα Ἰούδαν μαθητὴν ἕνα ταμίαν Ἰούδαν ἐξελισσόμενον εἰς κλέπτην, διὰ νὰ καταντήσῃ εἰς ἕνα ἀποτρόπαιον προδότην, ἀνάγκη νὰ εἶνε πλήρεις χαρισμάτων τοῦ ἁγίου πνεύματος· δηλαδὴ ἄνθρωποι μὲ σταθερὰν ἁγνότητα καὶ δικαιοσύνην καὶ ἐντιμότητα, τελείως ἀφιλάργυροι καὶ πιστοί, ἕνα μόνον ἔχοντες ἔρωτα, πῶς νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθῆκόν των, διὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὴν συνείδησίν των καὶ νὰ εὐαρεστήσουν εἰς τὸν Θεόν.

Ἔπειτα, οἱ ἀπόστολοι δίδουν καὶ ἄλλο δίδαγμα εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας νὰ ἀναδιοργανώσουν τὴν κοινωνίαν μόνον διὰ τῆς μερίμνης περὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ ὑλικῶν πραγμάτων. Εἶνε καὶ αὕτη ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος—καὶ πρὸς τοῦτο εἰς τὴν Χριστιανικὴν τῶν Ἱεροσολύμων Ἀδελφότητα ἐκλέγονται ἐπόπται τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως καὶ διανομῆς οἱ ἑπτὰ διάκονοι. Ἀλλ᾿ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε μόνον σῶμα μὲ ἀνάγκην ἐνδύματος, οὐδὲ μόνον στόμαχος μὲ τὴν ἀνάγκην τῆς τροφῆς, ὥστε μὲ μίαν τοιαύτην περὶ αὐτοῦ μέριμναν, ὡς ἐὰν ἦτο πίθηκος ἢ κυνάριον, νὰ ἐξαντλῆται ὅλη ἡ περὶ αὐτοῦ φροντίς. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε καὶ ψυχὴ καὶ πνεῦμα, μὲ ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι τὸν σχετίζουν καὶ μὲ τὸν Θεὸν καὶ μὲ τὴν μέλλουσαν ζωήν, μὲ ἰδανικὰ ἀνώτερα, τὰ ὁποῖα τὸν ὠθοῦν πρὸς ἀνιοῦσαν πάντοτε ἠθικὴν τελειοποίησιν· ἀλλὰ καὶ μὲ θλίψεις καὶ δοκιμασίας, τὰς ὁποίας δὲν ἐπουλώνει καὶ δὲν πραΰνει ὁ κόσμος, ἀλλὰ μόνον ἡ σταθερὰ πίστις καὶ ἡ βαθεῖα ἐλπίς, ἡ ἐπικοινωνοῦσα τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Οὐράνιον Πατέρα των. Τί θὰ θρέψῃ τὴν πίστιν αὐτην; Τί θὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐλπίδα αὐτήν; Τί θὰ προαγάγῃ τὴν ἠθικὴν τελειοποίησιν; Τί θὰ ἐξευγενίσῃ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν καὶ θὰ τὴν κραταιώσῃ καὶ θὰ τὴν καταστήσῃ νικήτριαν τῆς ζωῆς, ὥστε

νὰ χαίρῃ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ παθήματα καὶ νὰ ἀντλῇ μειδίαμα καὶ εἰς μέσον τῶν δακρύων; ***Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ***, τὸν ὁποῖον οἱ ἀπόστολοι δὲν ἐννοοῦν νὰ ἐγκαταλείψουν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἐξυπηρετηθῇ ἔν τινι μέτρῳ καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς διακόνους.

Οὕτω, καὶ οἱ σημερινοὶ κοινωνιολόγοι ὀφείλουν νὰ κατανοήσουν ὅτι εἶνε μικροὶ καὶ τυφλώττοντες, ὅταν νομίζουν ὅτι ὅλη ἡ περὶ τοῦ λαοῦ πρόνοιά των ὀφείλει ν' ἀφορᾷ μόνον εἰς τὸ ἔνδυμα, τὴν τροφήν, τὴν κατοικίαν, καὶ νὰ στρέφεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ πράγματα τῆς ἐπιγείου ζωῆς. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ὁ ἄνθρωπος χρειάζεται καὶ τοὺς πνευματικοὺς θησαυρούς, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐξασφαλίζουν τὴν μέλλουσαν ζωὴν καὶ φωτίζουν τὸ πνεῦμά του μὲ φῶς ἄσβεστον καὶ ὁπλίζουν τὴν ψυχήν του μὲ τὰς εὐγενεστέρας τῶν ἐλπίδων καὶ μὲ τὰς ἰσχυροτέρας τῶν πεποιθήσεων. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ πλήρης καὶ ἀρτία κοινωνικὴ διοργάνωσις εἶνε μόνον ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν, ὅπως εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησίαν, ἡ κοινωνικὴ μέριμνα εἶνε διπλῆ: *μέριμνα διὰ τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ μέριμνα διὰ τὰς ψυχάς.*

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΕΙΣ ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Γ΄. ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν
Κυρίῳ Κυρίῳ ΜΕΛΕΤΙΩ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
χάριτι Χριστοῦ Ἀρχιεπίσκοπος
Βελιγραδίου καὶ Μητροπολίτης Σερβίας

Εὐχαριστοῦντες Ὑμῖν λίαν, ἐκομισάμεθα ἐυχάτως, ἀγαπητὲ ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον ἡμῖν ἐπιστολὴν ἀπὸ 30 μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους, δι' ἧς ηὐδοκήσατε ἀνακοινῶσαι ἡμῖν, ὅτι, ὑπείκοντες τῇ κλήσει τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ θρόνου Κιτίου ἀνήλθετε τὸν προεδρικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας.

῎Ηδη ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν τὴν ἁγιωτάτην τῶν ᾿Αθηνῶν καθέδραν κατεῖχον περιφανέστατοι καὶ ἀξιολογώτατοι ἄνδρες πολλὰ μοχθήσαντες ὑπὲρ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ᾿Εκκλησίας καὶ τὸ ἐκλεκτὸν αὐτῆς ποίμνιον. Πεπείσμεθα δὲ καὶ τὴν ῾Υμετέραν Σεβασμιότητα ἀποδειχθῆναι ἀντάξιον αὐτῶν διάδοχον, πιστὸν καὶ ἀφοσιωμένον ἐργάτην τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦτο δὴ ἰδιαζόντως ἀγαλλόμεθα, ὅτι ἐν ἀδελφικῇ κοινωνίᾳ μετὰ τῆς ῾Υμετέρας Σεβασμιότητος καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν προεστώτων τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ᾿Εκκλησιῶν, κατ' ἐντολὴν καὶ ἐξουσίαν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἄνωθεν, προσμενοῦμεν ὁμοθύμως καὶ μετὰ ζήλου τῇ διακονίᾳ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, δι' ἣν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐξέχεε τὸ τίμιον Αὐτοῦ αἷμα καταλιπὼν ἡμῖν ταύτην εἰς παρακαταθήκην.

῎Οντως, ἀγαπητὲ ἡμῖν ἀδελφέ, ὁ νῦν καιρὸς ἐπεσώρευσε τῇ ἁγίᾳ τοῦ Σωτῆρος ᾿Εκκλησίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς μεγάλα κακὰ καὶ πλῆθος δοκιμασιῶν τοῦ αἰῶνος τούτου. Διὰ τοῦτο μακάριος πᾶς τις ἐξ ἡμῶν, ὃς χειραγωγούμενος τῇ δυνάμει τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ ἐποιήσατο αὔξησιν τοῦ ὑπομεῖναι καὶ καταβαλεῖν πάντας τοὺς πειρασμοὺς τούτους, κατευθύναι δ' ἀσφαλῶς, ὡς ἀτρόμητος κυβερνήτης, τὸ σκάφος τῆς τοῦ Χριστοῦ ᾿Εκκλησίας πρὸς τὸν εὔδιον λιμένα τῆς αἰωνίου Αὐτοῦ βασιλείας. ῾Ως ἀεὶ γὰρ γρηγοροῦντες φύλακες αὐτοῦ ὀφείλομεν ἀδιακόπως ἐγκαρτερεῖν τῷ ἔργῳ, εἰς ὃ ἡμᾶς ἔταξε Χριστός, μνημονεύοντες ἀεὶ τῶν λόγων αὐτοῦ ὅτι «ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι».

῾Η ἁγία ᾿Εκκλησία τοῦ Βασιλείου τῆς Σερβίας μεθ' ἁπάντων τῶν τέκνων αὐτῆς διέρχεται νῦν χαλεπὰς ἡμέρας. Οἵ τε γὰρ ποιμένες αὐτῆς καὶ τὰ πνεματικὰ αὐτῆς τέκνα ὄντες τὴν σήμερον μάρτυρες, κατὰ τὸν ἀκριβῆ λόγον, εἰσὶν ἀντάξιοι τῆς δόξης τῶν ἀρχαίων μαρτύρων τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως. Δι' ἀφοσίωσιν γὰρ αὐτῶν πρὸς τὴν ἁγίαν αὐτῶν πίστιν καὶ τὸ πιστὸν αὐτῶν πρὸς τοὺς γενναίους συμμάχους καὶ αἱ μὲν καὶ αἱ δὲ ὑπεβλήθησαν φρικταῖς βασάνοις καὶ καταπιέσεσιν, οἵας ἴσχυσεν ἐπινοῆσαι μόνον αἱμοχαρὴς ἐχθρός, ὅστις κινούμενος ἐκ φθόνου καὶ ἀποτροπαίου ἐγωϊσμοῦ παρέδωκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τῷ διαβόλῳ καὶ ἐγένετο δοῦλος αὐτοῦ.

Οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι, οἱ παραμείναντες ἐν τῇ δεδουλωμένῃ χώρᾳ ἡμῶν μετὰ μείζονος μέρους τοῦ ἀθώου λαοῦ καὶ γυναικοπαίδων, ἤχθησαν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἐχθροῦ, ἔνθα σωρρηδὸν ἀποθνήσκοντες φοβερὸν θάνατον ἐκ πείνης, ἀσθενειῶν καὶ βασάνων, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπανθρώπως ἐφονεύθησαν καὶ ἐστραγγαλίσθησαν. Εἰς τὰς θέσεις τῶν ἱερέων ἐπέβησαν μισθωτοὶ τοῦ ἐχθροῦ διψῶντες ἀδελφικοῦ αἵματος καὶ φερόμενοι ὡς λύκοι ἀληθεῖς ἀνὰ τὸ εὐσεβές, ἥμερον ὀρθόδοξον ποίμνιον τῆς ἁγίας τῆς Σερβίας Ἐκκλησίας.

Τὰ παθήματα καὶ αἱ θλίψεις, εἰς ἃς ὑπέβαλεν ὁ ἐχθρὸς ὁλόκληρον ἡμῶν τὸν λαὸν ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Βασιλείῳ, εἰσὶν οὕτω φοβεραὶ καὶ μεγάλαι, ὥστε παρομοίας οὐχ εὑρίσκει τις ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡμεῖς, ὡς προεστῶς τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους καὶ πολλῶν ἄλλων ἀρχόντων τοῦ λαοῦ εὑρισκόμενοι ἐν ἀλλοδαπῇ, καταβάλλομεν πᾶσαν ἡμῶν τὴν προσπάθειαν, ὅπως τῇ κατεσπαραγμένῃ ἡμῶν πατρίδι καὶ τῷ οὕτω πολυπαθεῖ ἡμῶν ἔθνει εὕρωμεν βοήθειαν παρὰ τοῖς φίλοις ἡμῶν πρὸς ταχεῖαν αὐτῶν ἀπελευθέρωσιν. Ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ οἱ γενναῖοι ἡμῶν πολεμισταί, ὅσοι αὐτῶν διεσώθησαν εἰσέτι, οὐ παύουσι πολεμοῦντες ἡρωϊκῶς καὶ διαμένοντες ἀεὶ πιστοὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν καὶ συμμάχοις. Ὑπερβαλλόντως μεγάλα εἰσὶ διὰ πάντας ἡμᾶς τὰ παθήματα ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοσοῦτόν εἰσι μεγάλαι καὶ αἱ ἐλπίδες ἡμῶν εἰς τὴν θείαν ἀντίληψιν· διὰ τὰ παθήματα γὰρ ταῦτα μνημονεύομεν τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου, τοῦ σκεύους τούτου τῆς ἐκλογῆς τοῦ Χριστοῦ, «ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς».

Ὑπὸ τοιαύτας, οὖν, συνθήκας, περισπούδαστε ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τῆς ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἐντελλομένης ἡμῖν ὁμοφροσύνης καὶ ἀγάπης γράφομεν Ὑμῖν τὴν παροῦσαν ἀπάντησιν ἐκ Κερκύρας. Ἐπὰν δ᾽ ἐπιστῇ ἡ εὐτυχὴς ἐκείνη ὥρα τῆς ἐλευθερίας διὰ τὴν ἡμετέραν πατρίδα καὶ τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἧς προϊστάμεθα, θέλομεν ἀνακοινώσῃ τὸ εἰρηνικὸν Ὑμῶν γράμμα καὶ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῶν Ἀρχιερέων ὡς τῷ ἀνωτάτῳ διοικητικῷ σώματι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Βασιλείου τῆς Σερβίας.

Ἄχρι δὲ τοῦ χρόνου τούτου, καὶ μετὰ ταῦτα, ἱκετεύομεν τὴν Ὑμετέραν ἐπιπόθητον ἡμῖν ἀδελφικὴν Σεβασμιότητα πάντοτε ἐπὶ τῶν ἁγίων Αὑτῆς πρὸς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν προσευχῶν μνεῖαν ποιεῖσθαι τῆς μετριότητος ἡμῶν καὶ παντὸς τοῦ πολυπαθοῦς ποιμνίου τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, αἰτοῦντες παρ᾽ Αὐτοῦ πᾶσαν ἡμῖν ταχεῖαν τὴν σωτηρίαν καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἡμεῖς δὲ ἐν ταῖς ταπειναῖς ἡμῶν προσευχαῖς οὐκ ἀμελήσωμεν προσεύχεσθαι ὡσαύτως ὑπὲρ Ὑμῶν καὶ παντὸς τοῦ χριστεπωνύμου ποιμνίου τῆς ἁγίας ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας. Καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀδελφικῆς ἡμῶν ταύτης ἀγάπης εἴη παρὰ πάντων ἡμῶν ἀεὶ «εὐλογητὸς ὁ Θεὸς οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως».

Τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῖν ἀεὶ Σεβασμιότητος ἀγαπητὸς καὶ διάπυρος ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βελιγραδίου
καὶ Μητροπολίτης Σερβίας

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ κ΄ Ἰουνίου ͵αϡιη΄ ***ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ***

ΑΕ Ἀριθ. 254.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Ὁ νομὸς Ἀρκαδίας ἔχει δύο Ἐπισκοπάς: τὴν τῆς Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, τὴν τῆς Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως. Τῆς μὲν πρώτης ἕδρα εἶνε ἡ Τρίπολις, ἥτις εἶνε καὶ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ, τῆς δὲ δευτέρας ἡ Δημητσάνα. Οὕτω καθωρίσθησαν ἀπὸ τοῦ 1852, διότι πρότερον ἦτο ἡ τῆς Τριπόλεως, Ῥέοντος καὶ Πραστοῦ, Δημητσάνης, Χριστιανουπόλεως. Εἶνε γνωστόν, ὅτι ὀλίγον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 21 προσκληθέντες ἐν Τριπόλει ἐφυλακίσθησαν οἱ προὔχοντες καὶ οἱ ἑξῆς ἱεράρχαι: ὁ Κορίνθου Κύριλλος, ὁ Μονεμβασίας Χρύσανθος, ὁ Δημητσάνης Φιλόθεος, ὁ Ναυπλίου Γρηγόριος, ὁ Χριστιανουπόλεως Γερμανός, ὁ Ὠλένης Φιλάρετος, ὁ Ἀνδρούσης Ἰωσήφ, ὁ Τριπόλεως Δανιήλ. Ἐκ τούτων οἱ πέντε ἔτυχον τοῦ μακαρίου τέλους ἐν τῇ φυλακῇ.

Ὁ Τριπόλεως Δανιὴλ ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄, διασωθεὶς ἐκ τῆς φοβερᾶς φυλακῆς. Οὗτος δ᾽ ἐτελεύτησε τὸ 1831 καὶ διωρίσθη τοποτηρητὴς ὁ Βρεσθένης Θεοδώρητος, ὡς τῆς Δη-

μητσάνης ὁ Χαριουπόλεως (τιτουλάριος) Βησσαρίων. Ὁ Ρέοντος καὶ Πραστοῦ ἐπωνομάσθη Κυνουρίας καὶ τοιοῦτος ἦτο ὁ Διονύσιος, χρηματίσας καὶ πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, φίλος δὲ καὶ ὀπαδὸς τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐξόχου κληρικοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων.

Κατὰ τὸ 1852 ἐγίνετο Ἀρχιεπίσκοπος Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ὁ Θεοφάνης Σιατιστεύς, β΄ γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, σπουδάσας ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Κυδωνιῶν. Διάδοχος τούτου ἐξελέγη ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεόκλητος Βίμπος, ὅστις ἐποίμανε θεοφιλῶς ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἓξ ἔτη. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἐξελέγη Ἐπίσκοπος ὁ Γερμανὸς (Μεταξᾶς), τότε Α΄ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπίσκοπος Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως ἦτο ὁ Θεόφιλος καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἡ ἐπισκοπὴ ἦτο κενὴ ἐπὶ εἰκοσαετίαν, ὅτε ἐξελέγη ὁ Ἰωάννης Μαρτῖνος, ἐν χηρείᾳ ὤν, παλαίμαχος τῆς Ἐκκλησίας στρατιώτης, ἀπολυθεὶς ἐσχάτως ἕνεκα γήρατος.

Ἐν Τριπόλει εἶχεν ἱδρυθῇ Ἱερατικὴ Σχολή, ἐξ ἧς ἐξῆλθον πολλοὶ κληρικοί, ὧν πλεῖστοι ἐγένοντο δημοδιδάσκαλοι. Διευθυνταὶ ἐχρημάτισαν καὶ ἄλλοι, καὶ δὴ ὁ Νικόδημος (κατόπιν Ἐπίσκοπος Θήρας), ὁ Παρθένιος Ἀκύλας (κατόπιν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀκαρνανίας), ὁ ποτὲ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεόκλητος. Ἡ Ἱερατικὴ Σχολὴ κατηργήθη κατὰ τὸ 1892 καὶ ἀνεσυστήθη πρὸ δεκαετίας καὶ πλέον. Ἡ νέα Ἱερατικὴ Σχολὴ ἔχει οἴκημα ἴδιον, τὸ ὁποῖον ἐδωρήσατο κάτοικός τις τῆς Τριπόλεως. Τῆς νέας Σχολῆς ἐχρημάτισαν διευθυνταὶ οἱ: Ἱερόθεος (νῦν Ἐπίσκοπος Νάξου), ὁ ἀρχιμ. Γερμανὸς Ρουμπάνης καὶ ὁ νῦν τοιοῦτος ἀπὸ τοῦ παρελθόντος 7βρίου, ὁ καὶ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας.

Μοναὶ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ὑπάρχουσι δώδεκα, τέσσαρες μὲν ἐν Μαντινείᾳ, ὀκτὼ δὲ ἐν Κυνουρίᾳ, ὧν αἱ σπουδαιότεραι εἶνε ἡ τῶν Βυρσῶν καὶ τῆς Ὀθώνης. Τέσσαρες δὲ ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως.

Ὁ ἱερὸς κλῆρος εὑρίσκεται ἐν τῇ αὐτῇ πνευματικῇ καὶ ἠθικῇ καταστάσει, ἐν ᾗ καὶ ὁ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, εἰ καὶ ὑπάρχουσι πολλοὶ ἀπόφοιτοι τῆς παλαιᾶς Ἱερατικῆς Σχολῆς Τριπόλεως καὶ δημοδιδάσκαλοι. Ἐν Γορτυνίᾳ εἰς ὀλίγον παρελθοῦσαν ἐποχὴν ἦσαν λό-

γιοι κληρικοί, ὡς ἐν Βυτίνῃ ὁ Παν. Παπαζαφειρόπουλος, σχολάρχης, λόγιος καὶ συγγραφεύς, ἐν Δημητσάνῃ ὁ Ἱερώνυμος Βογιανζῆς, καταλιπὼν ἀγαθὴν μνήμην. Σήμερον, πλὴν τινων δημοδιδασκάλων, δὲν ὑπάρχουσι λόγιοι κληρικοί, ὡς οἱ ἀνωτέρω.

Ἐλπίζομεν, ὅτι νέαι ἡμέραι ἀνατέλλουν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ θὰ δημιουργηθῇ κλῆρος ἱκανὸς καὶ ἠθικὸς δυνάμενος νὰ ζωογονήσῃ τὸν φύσει εὐσεβῆ Ἀρκαδικὸν λαόν.

Ἀρχιμ. ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

ΜΙΚΡΑ ΑΡΘΡΑ

Ἀληθῶς ἀνέστη.

«Συγκακοπάθησον τῷ Εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς.... οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ... χάριν... φανερωθεῖσαν διὰ... Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ Εὐαγγελίου...»

(Β΄. Τιμοθ. Α΄. 10)

Ἐκεῖνο, ὅπερ εἶνε ἀναγκαῖον δι᾽ ἡμᾶς καὶ δι᾽ ὅσους ἀγαπῶμεν, εἶνε ἡ διαβεβαίωσις, ὅτι τὰ πάντα δὲν τερματίζονται ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ᾽ ὅτι ὑπάρχει καὶ πέραν τοῦ τάφου καλλιτέρα Πατρίς.

Τότε, καὶ μόνον τότε, μὲ τοὺς ἀπεράντους τούτους ὁρίζοντας τῆς δικαιοσύνης, τῶν συναντήσεων, τῆς εἰρήνης, τῆς ζωῆς, ἡ παροῦσα ὁδοιπορία λαμβάνει σημασίαν.

Ἀλλὰ τίς θά μοι δώσῃ τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην;

Φιλόσοφοί τινες ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ μηδενός.

Τῇ ἀληθείᾳ, ἄλλοι πάλιν ἀφίνουσι νὰ ὑπονοηθῇ, ὅτι ἡ ἀθανασία εἶνε δυνατὴ καὶ μάλιστα πιθανή.

Ἀλλ᾽ οὐδεμία διαβεβαίωσις ὑπάρχει.

Ὁ *Χριστὸς* μόνον προβάλλει τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀφθαρσίαν.

Τὰ πάντα ἐν *Αὐτῷ* ὁμιλοῦσι περὶ ζωῆς ἐπεκτεινομένης καὶ ἀτελευτήτου.

Πρὶν πατήσωσι τὴν γῆν ἡμῶν, οἱ πόδες *Αὐτοῦ* ἐπάτησαν θεῖον ἔδαφος: «Πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι». (Ἰωάν. η΄. 58). Ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὸ βῆμα Αὐτοῦ, εἰ δυνατὸν εἰπεῖν, φέρει τὴν σφραγῖδα τῆς αἰωνιότητος. Αἰσθάνεταί τις, ὅτι τὰ πάντα ἐν

Αὐτῷ, χειρονομίαι, πράξεις, λόγοι, προέρχονται ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν Θεόν, ἵνα μὴ παρέλθωσιν εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἀκόμη περισσότερον. *Ὁ Χριστὸς ἐξέρχεται ἐκ τοῦ τάφου ζῶν. Ἐν Αὐτῷ* ὁ θάνατος, προδήλως, κατεπόθη ὑπὸ τῆς ζωῆς. *Ἀληθῶς Ἀνέστη.* Ἰδοὺ ἡ ζωή, ἡ ἀφθαρσία, διαπιστούμεναι διὰ παντός.

Διὰ τοῦτο κατὰ τὰς ἁγίας ἡμέρας τοῦ Πάσχα, ἂς ἔχωμεν τὰς καρδίας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἐστραμμένους πρὸς τὰ Ἄνω!

Ὡς Χριστιανὸς βαδίζεις ὄχι πρὸς τὸν θάνατον, ἀλλὰ πρὸς τὴν ζωήν, τὴν μὴ παρερχομένην. Θάρσει, λοιπόν!

Καὶ ὅσοι ἐν μέσῳ ἡμῶν θρηνοῦσι προσφιλῆ πρόσωπα, ἂς παύσωσι νὰ κλαίωσιν, ὡς οἱ μὴ ἔχοντες *Ἐλπίδα.*

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) **Ε. Α. Κ.**

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΜΙΑ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Ἀνεόρταστος παρῆλθε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ ἐπέτειος τῆς τελευτῆς τοῦ μάρτυρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους μακαριστοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄. Ἀλλ᾽ ὅ,τι καὶ ἐφέτος παρελείφθη, θὰ γείνῃ πάντως κατὰ τὸ Πάσχα τοῦ ἑπομένου ἔτους, ἡμέραν τοῦ ἀπαγχονισμοῦ τοῦ ἐθνομάρτυρος, ὁπότε, καθ᾽ ἣν τρέφομεν ἐλπίδα καὶ πίστιν, τὸ Ἀλύτρωτον μετὰ τοῦ Λελυτρωμένου ἀπὸ κοινοῦ θὰ πανηγυρίζωσι τὰ ἐλευθέρια συμπάσης τῆς ἐπὶ αἰῶνας μαρτυρησάσης Ἑλληνικῆς φυλῆς. Τὴν πρωτοβουλίαν βεβαίως τῆς ἀπονομῆς τιμῶν ἁγίου τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὸν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους θύσαντα Πρωθιεράρχην θὰ λάβῃ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἀπὸ τῆς θύρας τῶν Πατριαρχείων τῆς ὁποίας ἐκρεμάσθη ὁ μέγας τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν Πατριάρχης τοῦ Γένους, μετ᾽ αὐτῆς δὲ θὰ συνεορτάσῃ πρεπόντως τὴν μεγάλην ἐκείνην ἑορτὴν καὶ ἡ τῆς Ἑλλάδος Ἐκκλησία, ἡ ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς εὐλαβῶς τηροῦσα τὸ τίμιον αὐτοῦ σκῆνος.

ΣΠΑΝΙΑ ΕΞΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ «Ἑστία» τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ ἔγραψε τὰ ἀκόλουθα περὶ τοῦ ἀποστόλου, ὅστις ἐζήτησε νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ταὐτότητος τοῦ ἀναστάντος Διδασκάλου του διὰ τῆς ψηλαφήσεως:

Τὸ ὄνομα τοῦ Ἀποστόλου, ὅστις ἐζήτησε νὰ θέση τὸν δάκτυλον εἰς τὸν τύπων τῶν ἥλων διὰ νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀναστάντος Διδασκάλου του, ἔγεινε τὸ σύμβολον τῆς ἀπιστίας. Ὁ ἄπιστος Θωμᾶς! Καὶ ὅμως εἰς τὸ χριστιανικὸν ἁγιολόγιον ὁ Θωμᾶς θὰ ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἐρεύνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. Τὸ ὅτι δὲ ἀκριβῶς ὁ Διδάσκαλος δὲν ἀπέστερξε, κατὰ τὰς Γραφάς, νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν Του, ὑπεβλήθη δὲ προθύμως εἰς τὴν θετικὴν αὐτὴν ἔρευναν, εἶνε μία ἀπόδειξις τοῦ φιλελευθέρου πνεύματος τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, ἡ ὁποία εἰς τὴν ἔρευναν τῆς Ἀληθείας δὲν ἀπέκλεισε καμμίαν θετικὴν μέθοδον, ἀφοῦ πρῶτος ὁ Ἱδρυτής της παρεχώρησε τὸν Ἑαυτόν Του εἰς τὴν θετικωτέραν καὶ πεζοτέραν, τὴν μέθοδον τῆς ψηλαφήσεως.

Σπανίως—διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν οὐδέποτε—ἀπαντᾷ τις ἐν τῷ ἡμερησίῳ τύπῳ ὄχι πλέον τὴν ἀληθῆ ἐπιστημονικὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν καὶ γνῶσιν, τὴν ὁποίαν διατρανοῖ διὰ τοῦ λακωνικοῦ της, ἀλλὰ καὶ περιεκτικωτάτου, δημοσιεύματος τούτου ἡ «Ἑστία», ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν θρησκευτικὴν εὐπρέπειαν. Ἐπὶ ταῖς μεγάλαις ἑορταῖς τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶνε ἀληθές, ὅτι οἱ δημοσιογραφοῦντες θίγουσι τὰς θρησκευτικὰς τοῦ λαοῦ ἐκδηλώσεις, ἀλλὰ μόνον ὡς ἠναγκασμένοι νὰ προσαρμόζωνται πρὸς τὸ περιβάλλον, ἐν τῷ ὁποίῳ κυκλοφοροῦσι, πολλάκις δὲ καὶ κατὰ τρόπον προσβάλλοντα τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, καὶ ἐνίοτε διὰ χρονογραφημάτων καλολογικῶς μὲν καὶ λογοτεχνικῶς ἀρτίων, θρησκευτικῶς δ' ἀναπήρων. Τὸ ἀνωτέρω ὅμως δημοσίευμα τῆς «Ἑστίας» νομίζει τις ὅτι προῆλθεν ἀπὸ τὸν κάλαμον θεολόγου·—τόσον καιρίως ἐκφράζει τὸ πνεῦμα τοῦ ἀληθῶς φιλελευθέρου Χριστιανισμοῦ. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶνε θρησκεία τοῦ κακίστου δογματισμοῦ «πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα», ἀλλὰ τῆς ἐρεύνης καὶ τῆς ἐκζητούσης τὴν ἀλήθειαν Ἐπιστήμης. «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς», εἶπεν αὐτὸς ὁ Ἱδρυτής της. Ἐρευνᾶτε, ἐξετάζετε, ἀνακρίνετε τὴν Χριστ. Θρησκείαν διὰ νὰ ἐμβαθύνετε εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὴν οὐσίαν της. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν φοβεῖται τὴν ἔρευναν, δὲν ἀποφεύγει τὴν συζήτησιν, δὲν κρύπτεται ὁσάκις ἀκούει τὸ ὄνομα τῆς Ἐπιστήμης, ἀλλὰ προσέρχεται πρὸς αὐτήν, τὴν προκαλεῖ, διότι ἀκριβῶς διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης ἑδραιοῖ περισσότερον τὴν πεποίθησιν, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τοῦ ἀπ. Θωμᾶ.

ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ

Οἱ «Καιροὶ» ἀναγράφουσιν (7 Ἀπριλ.), ὅτι εἰς τὸν ναὸν τῶν Καθολικῶν ἱερεύς, ὁμιλῶν πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου (κατὰ τὴν Μεγ.

Παρασκευήν), κατέληξεν εἰπών, ὅτι «ὅταν πάντες οἱ πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστόν, ὅταν ὅλα τὰ ἔθνη καὶ αἱ φυλαὶ παραστῶσιν ἡνωμέναι, τότε ἀληθῶς θ' ἀποτελέσωσι τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν». Καὶ ἐπάγονται τὰ ἑξῆς ὀρθά:

Ἀληθῶς ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ἀποβλέπει εἰς μίαν γενικὴν Κοινωνίαν εἰρήνης καὶ ἀγάπης. Ἀλλ' ἐρωτᾶται: Πῶς θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ εὐχὴ τοῦ καθολικοῦ ἱερέως, ὅταν ἀπὸ τὸ Βατικανὸν ρίπτωνται γνῶμαι ἀστήρικτοι περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἀποβλέπουσαι μόνον εἰς τὴν δημιουργίαν διαιρέσεων; Ἐὰν οἱ ἐν Ρώμῃ ἐπιθυμοῦν Κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ὡμίλησε καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ἀναγνωρίσουν ὅ,τι εἶνε δίκαιον διὰ πᾶσαν ἐθνότητα καὶ πᾶσαν Ἐκκλησίαν. Τότε θὰ εὕρουν πρόθυμον τὴν ὀρθοδοξίαν εἰς τὴν ἐπίτευξιν Ἐκκλησιαστικῆς Κοινωνίας.

ΣΥΜΠΤΩΣΙΣ

Ἡ ἐν τοῖς χρονικοῖς ἀναγραφομένη εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος καταφυγὴ τοῦ Πρίγκηπος Γκαλίτσην—Μουραβλίν, φεύγοντος οὐχὶ πλέον τὴν στυγνὴν τυραννίαν, ἀλλὰ τὴν βεβαίαν σφαγὴν τῶν ὑπὸ τῆς μανίας τῆς καταστροφῆς οἰστρηλατηθέντων Μπολσεβίκων τῆς πατρίδος του, ὑπομιμνήσκει ἡμῖν ἱστορικὸν γεγονὸς ἀνάλογον, σχετιζόμενον πρὸς παλαιοτέραν ἑλληνο-ρωσικὴν ἀλληλεγγύην φιλαδελφίας. Κατὰ τὴν διάρκειαν δῆλον ὅτι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, εἷς τῶν προγόνων τοῦ παρ' ἡμῖν ξενιζομένου Πρίγκηπος Γκαλίτσην ἐχρημάτισε Πρόεδρος Ἐπιτροπείας Κομιτάτου πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῶν τότε φευγόντων τὸν βέβαιον τουρκικὸν κίνδυνον καὶ εἰς Ρωσίαν καταφυγόντων Ἑλλήνων καὶ ὑπὲρ ἐξαγορᾶς τῶν διὰ τὰς ἀγορὰς τῆς Ἀνατολῆς πωλουμένων ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων. Βεβαίως εἶνε εἰς ἄκρον λυπηρὰ ἡ περιπέτεια τοῦ Ρώσου εὐγενοῦς πολιτικοῦ, ἀλλ' εὐνόητος εἶνε ἡ ἐξιδιασμένη πρὸς τὸν γόνον τοῦ εὐεργετικῶς δράσαντος ὑπὲρ τῶν εἰς Ρωσίαν προσφυγόντων δυστυχῶν Ἑλλήνων τῆς Ἐπαναστάσεως συμπάθεια ἐπὶ τῷ ὅτι ἐν ἡμέραις δοκιμασίας αὐτοῦ εὑρίσκει καταφύγιον ἐν τοῖς κόλποις τῆς ἠλευθερωμένης ἤδη Ἑλλάδος.

ΓΑΛΑΤΙΚΗ ΕΥΓΕΝΕΙΑ

Βαθεῖαν πᾶσα ἑλληνικὴ ψυχὴ ᾐσθάνθη συγκίνησιν διὰ τὴν ἐπίσημον ὑποδοχήν, τῆς ὁποίας ἠξίωσε τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, καὶ διὰ τοὺς μεστοὺς εὐγενείας καὶ ἐνθαρρυντικοὺς λόγους του. Ὁ κ. Πουανκαρὲ ἀπήχησεν ἁπλῶς τὴν ἀλήθειαν εἰπών, μεταξὺ ἄλλων, πρὸς τὸν Τοποτηρητήν, ὅτι «ἡ Γαλλία ὑπῆρξε πάντοτε φίλη τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», καὶ ἡ βεβαίωσίς του, ἡ τόσον ἐπίσημος, ὅτι «ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς θὰ δρέψωσι τοὺς καρποὺς τῆς νίκης, ὅπως ἡμεῖς καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ Σύμμαχοι» βαθύτατα χαράσσονται εἰς πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος. — Ἠθῳώθη ὁ ἱερεὺς Κατσιλέρης, τῆς ἐπισκοπῆς Μεσσηνίας, κατηγορηθεὶς ἐπὶ ψευδορκίᾳ.

— Κατεδικάσθη, λίαν ἐπιεικῶς, εἰς τρίμηνον ἀργίαν ὁ ἱερεὺς Νικόλ. Ροβδᾶ, τῆς ἐπισκοπῆς Αἰτωλοακαρνανίας, κατηγορούμενος ἐπὶ ἐγκαταλείψει τῆς θέσεώς του καὶ ἀπειθείᾳ πρὸς τὴν προϊσταμένην ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ ἀρχήν.

— Ἠθῳώθη ὁ ἱερεὺς Μᾶρκος Βέργου, τῆς ἐπισκοπῆς Μεσσηνίας, κατηγορηθεὶς μὲν ἐπὶ χαρτοπαιξίᾳ καὶ ἀργήσει ὑπηρεσίας, ληφθείσης δ' ὅμως ὑπ' ὄψει τῆς ἐκδηλωθείσης εἰλικρινοῦς μεταμελείας του.

— Κατεδικάσθη εἰς τεσσάρων μηνῶν ἀργίαν ὁ ἱερεὺς Ἀλέξ. Καρατζογιάννη, τῆς ἐπισκοπῆς Αἰτωλοακαρνανίας, κατηγορηθεὶς ἐπὶ τελέσει γάμου παρ' ἐνορίαν.

— Ἠθῳώθη ὁ ἱερομόναχος Θεόκλ. Δημόπουλος, Σύμβουλος τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Αἰτωλοακαρνανίας Μονῆς Καθερινοῦς, κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἐξυβρίσει κλπ.

— Ἠθῳώθη ὁ ἱερεὺς Ἄγγελος Οἰκονόμου, τῆς ἐπισκοπῆς Μαντινείας.

— Κατεδικάσθη εἰς ἑνὸς μηνὸς ἀργίαν καὶ μετάθεσιν εἰς ἑτέραν ἐνορίαν ὁ ἐφημέριος τοῦ ἐνταῦθα ἱ. Ναοῦ ἁγ. Λουκᾶ (Πατησίων) Παντελ. Γκούφας, κατηγορηθεὶς ἐπὶ τύψει κλπ.

Ἀνώτατον Ἐκκλ. Δικαστήριον. — Τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας (15) συνῆλθον εἰς πρώτην συνεδρίαν τὰ παρόντα μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησ. Δικαστηρίου, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη μὲν τὸ περὶ συγκροτήσεως αὐτοῦ Β. Διάταγμα, ἐλλείψει δ' ὅμως ἀπαρτίας ἀνεβλήθησαν αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ.

Πασχάλιοι εὐχαί. — Ὁ Σ. Μητροπολίτης ἔλαβε τὰ ἑξῆς τηλεγραφήματα:

Μητροπολίτην κ. Μελέτιον
Ἀθήνας

Εὐχαριστῶ τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι ἐπὶ ταῖς ἐκφρασθείσαις εὐχαῖς Αὐτῆς, αἵτινες εὐχόμεθα ἵνα εἰσακουσθῶσιν. ***Ε. Βενιζέλος***

Σεβ. Μητροπολίτην κ. Μελέτιον
Ἀθήνας

Μετὰ πόθου καὶ ἀγάπης τὸ «ἀληθῶς ἀνέστη» ἀντιφωνοῦντες, εὐχαριστοῦμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, ἐγκαρδίως δ' ἀσπαζόμενοι αὐτὴν φιλήματι ἁγίῳ, εὐχόμεθα πᾶν ἀγαθὸν καὶ ποθητὸν ἐν εὐσταθείᾳ εὐτυχίας ὑπὲρ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς δόξαν Θεοῦ.

† *Πατριάρχης* ***Φώτιος***

Μητροπολίτην Ἀθηνῶν
Ἀθήνας

Χριστὸς ὁ ἀναστὰς πληρώσαι τοὺς πανελληνίους πόθους

† *Ἀρχιεπίσκοπος* ***Κύριλλος***

Ὁ Σ. Μητροπολίτης εἰς Αἴγιναν. — Καθ' ἃ προανηγγείλαμεν, ὁ Σ. Μητροπολίτης τῇ προπαρελθούσῃ Τρίτῃ (9ῃ) μετέβη εἰς Αἴγιναν, εἰς ἣν αὐθημερὸν φθὰς ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἱ. κλήρου, ἠμφιεσμένου τὰς ἱερατικὰς αὐτοῦ στολάς, τῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου, ἐγκαρδίως ὑποδεχθέντος τὸν ποιμενάρχην αὐτοῦ. Εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναόν, εἰς ὃν ἐκ τῆς ἀποβάθρας κατηυθύνθησαν, ἐψάλη ὁ ἑσπερινός, μεθ' ὃν ὁ χοροστατῶν Σ. Μητροπολίτης ὡμίλησε πρὸς τὸν πληροῦντα τὸν ναὸν λαόν, ἐκφράσας τὴν χαρὰν αὐτοῦ, εὑρισκομένου μεταξὺ ἀγαπητοῦ ποιμνίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη ἐνωρίτερον νὰ ἐπισκεφθῇ ὡς ἐκ τῆς παρεμπεσούσης εἰς Ἀμερικὴν ἀπουσίας.

Τῇ ἑπομένῃ ἐτέλεσε τὴν θείαν λει-

τουργίαν ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ πεπληρωμένῳ ἐκκλησιάσματος, τὸ ὁποῖον εὐλαβῶς ἠκροάσθη καὶ τοῦ θείου κηρύγματος, καθ' ὃ ἀνεπτύχθη ἡ σημασία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, συνδυασθείσης μετὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἔθνους, τοῦ ὁποίου σύνολον τὴν ἀποκατάστασιν ἀναμένομεν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Αἰγίνῃ διαμονῆς αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἔλαβε πολλὰ δείγματα τῆς εὐλαβείας καὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Τὴν ἀκόλουθον δ' ἡμέραν ἱερουργήσας ἐν τῇ μονῇ τῶν Καλογραιῶν, ἐν ᾗ ἐφησυχάζει καὶ ὁ Σ. Μητροπολίτης Πενταπόλεως κ. Νεκτάριος, καὶ συστήσας ἐν ὁμιλίᾳ πρὸς τὰς μοναζούσας ἐκδήλωσιν τῆς μοναχικῆς ζωῆς καὶ ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς χριστιανικῆς ἀγαθοεργίας, ἀνεχώρησε, τιμητικώτατα προπεμφθεὶς ὑφ' ἁπάντων τῶν ἐν Αἰγίνῃ.

—Τῇ ἑπομένῃ (12ῃ) τῆς ἐκ τῆς Αἰγίνης ἀφίξεως αὐτοῦ ὁ Σ. Μητροπολίτης μετέβη εἰς τὴν κωμόπολιν τοῦ Μενιδίου, πανηγυρίζουσαν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Τελέσας δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ ἐπικαίρως ὁμιλήσας πρὸς τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησίασμα, ἐπέστρεψεν αὐθημερὸν εἰς Ἀθήνας.

—Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐπεσκέφθη τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολίτην ὁ εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἐσχάτων μετὰ πολλῶν ἄλλων Ρώσων προσφυγὼν ἐκ Ρωσίας τέως Πρωθυπουργὸς αὐτῆς ἐξοχ. Πρίγκηψ Δημήτριος Γκαλίτσιν-Μουραβλίν. Ζωηρῶς διεκτραγῳδήσας τὴν νῦν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ κατάστασιν ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν, ὅτι μόνον διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς θρησκείας θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς Ρωσίας ἀπὸ τῶν δεινῶν τῇ πρόφρονι ἀρωγῇ τῆς ὁμοδόξου Ἀνατολικῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἐπιδείξας δὲ τῇ Α. Σ. γράμματα τοῦ Ἀρχιεπ. τῆς Κριμαίας Σεβ. Δημητρίου, δι' ὧν συνιστᾷ τὸν εὐγενῆ κομιστὴν ὡς τὸν ἐκπρόσωπον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κριμαίας δι' ἐνδεχομένην περὶ ἐκκλησιαστικῶν συνεννόησιν, ἐξέφρασε θερμὰς τὰς εὐχαριστίας καὶ βαθεῖαν τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ εὐγενεῖ φιλοξενίᾳ καὶ προστασίᾳ, τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ χώρα παρέσχε καὶ παρέχει εἰς τοὺς ἐκ Ρωσίας προσφυγόντας καὶ ζητήσαντας ἄσυλον ἐνταῦθα πρὸς σωτηρίαν τῆς ζωῆς των.

—Ὁ κ. Νικόλ. Γ. Παπαδόπουλος, πτυχιοῦχος τῆς θεολογίας, χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Διάκονος, διωρίσθη Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, καὶ ἀνέλαβεν ἤδη τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

—Ἐπίσης διωρίσθη Γραμματεὺς ἐν τῷ μητροπολιτικῷ γραφείῳ ὁ ἱερολ. Διάκονος κ. Ἀθηναγόρας Σπύρου, ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης.

Ὑπὲρ τῶν δεινοπαθούντων ὁμογενῶν. — Τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον ἀπηύθυνε διὰ τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐθνικὸς Κήρυξ» ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ ὁμογενεῖς, διεκτραγῳδοῦσαν τὰ δεινά, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν οἱ μάρτυρες τῆς φυλῆς μας καὶ «κατὰ τὰς μεγάλας καὶ εὐφροσύνους αὐτὰς ἡμέρας» ἀκόμη, καὶ ἐπικαλουμένην τὴν ὑπὲρ αὐτῶν βοήθειαν δι' ἐράνων. «Ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεσθε, Ἕλληνες, —ἐπιλέγει ἡ ἔκκλησις τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας—, μικροὶ καὶ μεγάλοι, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, τέκνα ὑπέροχα τῆς εὐγενοῦς φυλῆς, τῆς ὁποίας ἡ διάπυρος φιλογένεια πάντοτε ἐθαυματούργησε, σπεύσατε νὰ μᾶς βοηθήσετε, διὰ νὰ σώσωμεν τὰ ἀτυχῆ θύματα, τὰ ὁποῖα ἀπειλεῖ νὰ δολοφονήσῃ ὁ χειμὼν οὗτος, ἀφοῦ τὰ συνέ-

τριψεν ὁ ἄγριος χειμὼν τοῦ διωγμοῦ».

— Εἰδήσεις ἐκ ΚΠόλεως ἀναφέρουν, ὅτι συνεχῶς ἀποστέλλονται εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐκθέσεις ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν διεκτραγῳδοῦσαι τὴν δεινὴν θέσιν τῶν Χριστιανῶν συνεπείᾳ τῆς ἀναρχίας. Τὰ δύο Σώματα τῶν Πατριαρχείων, συνελθόντα ἐκτάκτως, ἀπεφάσισαν νὰ προβῶσιν εἰς νέον διάβημα παρὰ τοῖς Ἁρμοσταῖς τῆς Συννενοήσεως, ζητοῦντα τὴν προστασίαν τῶν Χριστιανικῶν πληθυσμῶν.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Παρισίων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπέδωκεν εἰς τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου τὸν Μέγαν Ταξιάρχην τοῦ Σωτῆρος.

— Συνεπείᾳ κυκλοφορησασῶν εἰδήσεων περὶ ἐπισπεύσεως τῆς ἐκλογῆς Οἰκουμ. Πατριάρχου καὶ περὶ ἐπανόδου τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ ἐκ Παρισίων εἰς ΚΠολιν, ἀνεγράφη κατ' αὐτάς, ὅτι ἡ ἐκλογὴ δὲν θὰ πραγματοποιηθῇ πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων.

— Ἐν τῷ ἐσχάτως ἐκδοθέντι β' τεύχει τῆς «Βαλκανικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ὁ ἐκδότης αὐτῆς κ. Κρῶφορδ Πράϊς δημοσιεύει λίαν ἐνδιαφέρον μελέτημα περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγ. Σοφίας, οὗ τονίζει τὴν μεγάλην διὰ τὸν ὀρθόδοξον Ἑλληνισμὸν σημασίαν, διὰ τὸν ὁποῖον εἶνε «ἀσυγκρίτως περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι εἶνε διὰ τοὺς Ἄγγλους ὁ ναὸς τοῦ Οὐεστμίνστερ.» «Ἐὰν ὁ σύγχρονος κόσμος — ἐξακολουθεῖ ὁ συγγραφεὺς — τυγχάνῃ γέννημα τῆς ἀρχαιότητος καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦτο συμβαίνει διότι συνελήφθη ἐντὸς τῆς μήτρας τῆς ΚΠόλεως, ὁ δὲ μέγας ναὸς συνυφάνθη διὰ τῶν αἰώνων μὲ τὰς χαρὰς καὶ τὰς θλίψεις, μὲ τὴν δόξαν καὶ τὰς συμφορὰς τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς», ἡ δὲ «Καθολικὴ Ἐκκλησία ἐπενέβη εἰς τὰ κατὰ τὸν ἱστορικὸν ναὸν μόνον ὅταν ὑπὸ τοὺς θόλους του κατελύθη ὑπὸ τῶν παπικῶν λεγάτων ἡ ἑνότης τοῦ Χριστιανισμοῦ». Ἂς ἐνακτήσουν οἱ Ἕλληνες τὸν μέγαν των Ναὸν — ἐπιλέγει ὁ εὐγενὴς συγγραφεὺς —. Ἂς τοῖς ἐπιτραπῇ νὰ ἐγκαθιδρύσουν Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον ἐν ΚΠόλει καὶ ν' ἀναπτύξουν ἐλευθέρως τὴν διανοητικήν, τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν θρησκευτικήν των ζωήν. Δότε εἰς αὐτοὺς τὰ δικαιώματα τοῦ νὰ διαθέτουν ἐλευθέρως τὰ καθ' ἑαυτούς, διὰ τὰ ὁποῖα καυχᾶται ὁ κόσμος ὅλος. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦνε ἓν πεφωτισμένον καὶ εἰρηνόφιλον Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ ὁποῖον θὰ καταλάβῃ τὴν πρωτοπορείαν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ θὰ καταπλήξῃ τὴν Δύσιν διὰ τῆς συμβολῆς του εἰς τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀδελφότητος τοῦ ἀνθρώπου».

Ἀγγλικανοὶ καὶ Ὀρθόδοξοι. — Ἡ Ἑταιρεία «Anglican and Eastern Association» διωργάνωσε πρό τινος δεξίωσιν τοῦ Σέρβου Βικαρίου Ἐπισκόπου Κάρλοβιτς Σεβ. Ζερέμσκη καὶ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπ. Κύπρου κ. Κυρίλλου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Sion College. Τοὺς ξένους ἱεράρχας προσεφώνησεν ὁ Ἐπίσκοπος Λονδίνου καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἑταιρείας H. Fynes-Clinton, πολλὰ τὰ συμπαθῆ εἰπόντες περὶ τῆς ἐπ' ἐσχάτων συσφίγξεως τῶν δεσμῶν μεταξὺ τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ τῆς Ὀρθοδ. Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, εὐχαριστήσας ἐπὶ τῷ ὅτι τῷ ἐχαρίσθη κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τόσον ἐκλεκτὴν ὁμήγυριν, ἔκαμε σύντομον ἀνασκοπὴν τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, ὡμίλησε περὶ τῆς καταστάσεως τῆς νήσου καθ' ὅλου ὑπὸ τὴν Βρεττανικὴν διοίκησιν καὶ ηὐχήθη ἐν τέλει, ὅπως μὴ βραδύνῃ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη ἡ ἕνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν. «Ἐν τῷ με-

ταξὺ—ἐπεῖπεν—οἱ Βρεττανοὶ ἀναμφιβόλως θὰ συνομολογήσωσιν, ὅτι ὁ πόθος τῶν Κυπρίων νὰ ἑνωθῶσι μετὰ τῆς Μητρὸς Πατρίδος ἦτο καὶ εἶνε δίκαιος, καὶ θὰ παραχωρήσωσι τὴν Κύπρον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς πρότερον τὰς Ἰονίους. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἔχει ἐστραμμένα τὰ βλέμματα πρὸς ὑμᾶς καὶ εὐλογεῖ πάντας τοὺς ἐμφορουμένους καλῆς θελήσεως».

Ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου διεκόπτετο ὑπὸ χειροκροτημάτων, ἰδίᾳ δ' ὅταν ἀνέφερε τὰ τῆς παραχωρήσεως τῆς Κύπρου καὶ τοῦ ναοῦ τῆς ἁγ. Σοφίας.

Εἶτα ὡμίλησεν ὁ Σέρβος Ἐπίσκοπος. Παρῆσαν ἡ ἐκ βουλευτῶν Κυπρίων Ἀποστολή, πολλοὶ ἐπιφανεῖς Ἄγγλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ καὶ ἐπίλεκτα μέλη τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Σερβικῆς Παροικίας.

Ἀγγλοσερβικαὶ φιλοφροσύναι.—Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐν Λονδίνῳ Συλλόγου S. P. C. K. ἐδεξιώθη ἐπ' ἐσχάτων τὸν βικάριον Ἐπίσκοπον τοῦ Κάρλοβιτς Νοτιοσλαυΐας Σεβ. Ζερέμσκη. Ὁ ἀπὸ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς προσφωνήσας ἀνέφερεν, ὅτι ὁ Σύλλογος μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς ἐδημοσίευσε βιβλίον προσευχῶν σερβικῶν, λίαν δὲ προσεχῶς θὰ ἐκδώσῃ πρὸς χρῆσιν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας καὶ πάντα τὰ σερβικὰ λειτουργικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα θ' ἀντικαστήσωσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τὸν πόλεμον καταστραφέντα. Ἐπ' ἴσης ἑτοιμάζεται ἔκδοσις ἀγγλικῆς μεταφράσεως τοῦ βίου τῶν Σέρβων ἁγίων χάριν τοῦ ἀγγλικοῦ κοινοῦ, μετὰ εἰσαγωγῆς τοῦ τέως Πρεσβευτοῦ τῆς Σερβίας ἐν Λονδίνῳ κ. Μιγιάτοβιτς. Συγχρόνως ἐτογίσθη πόσον καρποφόρος ἐγένετο ἡ ἐν Λονδίνῳ μετὰ τοῦ Μητροπ. Ἀθηνῶν συνάντησις, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ὅπως ἀρχίσῃ ἡ δημοσίευσις βιβλίων καὶ περιοδικοῦ, ἐν οἷς θὰ ἐξετάζωνται καὶ θὰ συζητῶνται τὰ σημεῖα τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ἀγγλικ. Ἐκκλησίας διαφορᾶς.

—Ὁ προμνημονευθεὶς Σέρβος Ἐπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Αὐγουστίνου. Παρῆσαν, πλὴν ἄλλων ἐπισήμων Ἄγγλων κληρικῶν καὶ Σέρβων διπλωματῶν, καὶ ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Κύριλλος καὶ ὁ τέως πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεννάδιος. Ἔψαλλε χορὸς Σέρβων φοιτητῶν. Τὸν Σέρβον Ἐπίσκοπον προσεφώνησεν ὁ Ἄγγλος Ἐπίσκοπος Bury, ὅστις τελευτῶν εἶπεν, ὡς πρὸς τὸν πόθον τῆς χριστιανικῆς ἑνότητος, ὅτι «καθ' ὃν χρόνον ἡ Ρώμη ἀκόμη καὶ τώρα δεικνύει πῶς νὰ μὴ ἐργαζώμεθα δι' αὐτήν, ἡ Ἁγία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς δεικνύει, ἀπ' ἐναντίας, τὸ πῶς νὰ ἐργαζώμεθα».

— ***Συνδρομαὶ ὑπὲρ τοῦ οἴκου τῶν τυφλῶν.*** — Ὁ Ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κορίνθου δρ. 25, ὁ Ναὸς Δημηνιοῦ δρ. 10, ὁ Ναὸς Ζωοδόχου Πηγῆς Λιόπεσι δραχ. 25, ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Πέτρας ὡς Τοποτηρητὴς τῆς Μητροπόλεως Κρήτης δρχ. 412,50, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ζακύνθου δρχ. 200, ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους δρχ. 183, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βοδενῶν δρχ. 1.110, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παραμυθίας δρχ. 200, ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Τρίκκης (β' δόσις) δρχ. 25, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κασσανδρείας δρχ. 235,70, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαρωνείας δρ. 110, ἡ Ἐπισκοπ. Ἐπιτροπὴ Παροναξίας δρ. 100, ὁ Ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ζευγολατιῶν Κορινθίας δρ. 15, ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Σύρου δρχ. 390, ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας δρχ. 149, ὁ κ. Παπαδῆμος Ἀθ. Κόλλιας δρ. 30,50, ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης δραχ. 600.

ΝΕΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

[Ὁ «Ἐκκλησ. Κῆρυξ» ἀναφέρει μετὰ συντόμου κρίσεως πᾶν σύγγραμμα εἴτε μελέτημα ἐν περιοδικῷ ἢ φύλλῳ, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ].

Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (Ἀρχιμ., Τακτικοῦ Καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου), Ἡ Μικρὰ Ἀσία ὡς κοιτὶς τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Λόγος εἰς τὸ μνημόσυνον τῶν ἱδρυτῶν, εὐεργετῶν καὶ Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως τῇ 30 Ἰανουαρίου 1919, ἐντολῇ τῆς Συγκλήτου. Ἐν Ἀθήναις, Τύποις «Ἑστίας» 1919.

Ὁ σ., ἀφορμώμενος ἐκ τῆς περιφανεστάτης θέσεως, ἣν κατέχουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων οἱ τρεῖς μεγάλοι Ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας, ὧν ἡ ἰδιαιτέρα πατρὶς Μικρὰ Ἀσία πρώτην ταύτην φορὰν ἐφέτος ἐπανηγύρισε τὴν ἑορτὴν ταύτην τῆς καθ' ὅλου ἑλληνικῆς παιδείας, λίαν ἐπικαίρως παρέχει τὴν εἰκόνα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὡς κοιτίδος τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, καθ' ἣν ἐποχὴν πρόκειται νὰ κριθῇ ἡ τύχη αὐτῆς.

Rev. Constantine Callinicos, B. D., The Greek Orthodox Church. With a preface by the right Rev. J. E. C. Welldon, D. D., Dean of Durham and sometime Bishop of Calcutta. Longmans, Green and Co 39 Paternoster Row. London, 1918.

Ὁ ἐν Μαγχεστρίᾳ γνωστότατος παρ' ἡμῖν Πρωθιερεὺς αἰδ. κ. Κωνσταντῖνος Καλλίνικος ἐδωροφόρησεν εἰς τὸ ἀγγλικὸν κοινόν, μικρὸν πρὸ τῆς εἰς Ἀγγλίαν ἀφίξεως τῆς ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν Ἐκκλησ. Ἀποστολῆς, μικρὸν μέν, ἀλλὰ περιεκτικώτατον συγγραμμάτιον, ἐν ᾧ παρέχεται πᾶσα περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πληροφορία. Προορίσας αὐτὸ ὁ σ. ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς Ἄγγλους, περιέλαβεν ἐν αὐτῷ πιστὴν εἰκόνα τῆς ἱστορίας, τοῦ συστήματος, τῆς διδασκαλίας, τοῦ ὀργανισμοῦ, τῆς λατρείας καὶ τῆς νῦν καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, οὕτως ὥστε ὁ ἀναγνώστης ἀκόπως νὰ συλλάβῃ σαφῆ ἰδέαν περὶ αὐτῆς. Τὸ τελευταῖον κεφάλαιον «Ἑλληνικὴ Ὀρθοδοξία καὶ Ἀγγλικανισμὸς» ἀναφέρεται εἰς τὰς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχέσεις καὶ ὑπαινίσσεται ἐλπίδας ἐγγυτέρας καὶ στενωτέρας γνωριμίας πρὸς προλείανσιν τῆς ἑνώσεως.

Εἶνε πρόδηλος ἡ ἐπικαιρότης τῆς ἐκδόσεως ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, καθ' ἃς τόσα μαρτύρια συμπαθειῶν ἑκατέρωθεν ἐκδηλοῦνται.

Κωνσταντίνου Χιονῆ, Οἰκονόμου, Ἐπιστημονικὴ διάλεξις περὶ τῶν ἱερέων παρ' Ἑβραίοις καὶ παρ' ἡμῖν. Πειραιεὺς 1918.

Ἀξιανάγνωστος πραγματεία μαρτυροῦσα ἐπιμέλειαν, μεθοδικὴν ἐργασίαν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸ ἐπιστημονικῶς ἐργάζεσθαι.

Αἰμιλιανοῦ Πιπέρκοβιτς, Πτυχιούχου τῆς Θεολογίας, Τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ δίκαια τῶν Ἐκκλησιῶν Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὰς λατινικὰς βλέψεις. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ. Ἐν Ἀθήναις. Τύποις Α. Παπαπασπύρου, 1919.

Ἐν 79 ὅλαις σελίσι, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ διατριβὴ αὕτη, ὁ συγγραφεύς, πτυχιοῦχος τῆς Θεολογίας τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ἐπιτυχῶς ἀνασκοπεῖ πάσας τὰς κατὰ καιροὺς ἀποπείρας τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὅπως προσαρτήσῃ εἰς ἑαυτὴν τὸ πάντοτε τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ ἐκκλησιαστικῶς ἀνῆκον Ἰλλυρικόν, ἀναιρῶν δ' αὐτὰς δι' ἐπιστημονικῶν ἐπιχειρημάτων καταδεικνύει ἐν τέλει, ὅτι «αἱ ἀξιώσεις τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν ἄλλων ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ ἐκκλησιῶν δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐπὶ κατασκευασμάτων παπικῶν, ἀπορρεόντων ἀπὸ τὸ πολυθρύλλητον jus apostolicum τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας».

— Ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τὸ προαγγελθὲν μηνιαῖον «ΔΕΛΤΙΟΝ» τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Ἐν αὐτῷ θὰ δημοσιεύωνται οἱ ἀναφερόμενοι πρὸς τὴν Παιδείαν νόμοι, βασιλ. διατάγματα, ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ ἐγκύκλιοι, ὡς καὶ ἐκθέσεις, ὑπομνήματα, εἰδήσεις καὶ βιβλιογραφίαι πάντοτε σχετικαί.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ, ἡ Διαχείρισις τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» παρακαλεῖ θερμῶς τοὺς ἀξιοτίμους συνδρομητὰς ὅπως μὴ ἀναβάλωσιν ἐπὶ πλέον τὴ καταβολὴν τῆς συνδρομῆς των.

* * *

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ἀντιπρόσωπος τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» εἶνε ὁ «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» τῆς Νέας Ὑόρκης. Παρακαλοῦνται, ἑπομένως, οἱ ἐν Ἀμερικῇ θέλοντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ εἰς τὸν «Ἐκκλησ. Κήρυκα», ὅπως εἴτε διὰ τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς των, εἴτε δι' αἴτησιν ἀποστολῆς φύλλων τοῦ «Ε. Κ». ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος», ἥτις καὶ δικαιοῦται ἀνθ' ἡμῶν νὰ ἐκδίδῃ τὰς πρὸς εἴσπραξιν ἀποδείξεις.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» εἶνε: **«National Herald» 136—140 W. 26th St. New York City.**

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΚΚΛΗΣ. ΤΑΜΕΙΟΝ

Καθιστᾷ γνωστὸν ***εἰς τοὺς ὁπωσδήποτε μισθοδοτουμένους παρ' αὐτοῦ*** ὅτι, τεθέντος εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ. ἔ. τοῦ Νόμου 1640 «περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων» καὶ φορολογουμένων πάντων τῶν δημοσίων, ἐκκλησιαστικῶν κλπ. ὑπαλλήλων, μὲ ποσοστὸν 4 % πλέον τοῦ ποσοῦ τῶν 150 δραχμῶν μηνιαίως, δέον οἱ δικαιούμενοι προσαυξήσεως τοῦ ἀφορολογήτου μένοντος ποσοῦ νὰ ἐπισυνάψωσιν εἰς τὴν μισθοδοτικήν των κατάστασιν τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου καὶ βεβαίωσιν τῆς ἀμέσως προϊσταμένης αὐτῶν Ἀρχῆς, ἐπὶ διδράχμου χαρτοσήμου μετὰ 25λέπτου ἐνσήμου, περὶ τῶν εἰς βάρος ἑκάστου φορολογουμένου συνοικούντων ἀτόμων, μέχρι πέντε ἐν ὅλῳ προσώπων, προσαυξανομένου τοῦ ἀφορολογήτου ποσοῦ κατὰ δραχμὰς εἴκοσι μηνιαίως δι' ἕκαστον ἄτομον.

Θεωροῦνται δὲ βαρύνοντα τὸν φορολογούμενον πρόσωπα, ἐφ' ὅσον συνοικοῦσι μετ' αὐτοῦ καὶ οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰδίαν πρόσοδον: μήτηρ, πατὴρ ὑπερεξηκοντούτης ἢ ἀνάπηρος, ἄγαμοι ἀδελφαί, σύζυγος καὶ τέκνα φυσικὰ ἢ θετά.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου).

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς διεκπεραιώσεως τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» πωλοῦνται:

Μελετίου Μεταξάκη (Μητροπολίτου Ἀθηνῶν), Τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἡ Ρωσικὴ πολιτικὴ ἐν Ἀνατολῇ φρ. 5.

Καὶ τὰ ἑξῆς ἔργα τοῦ κ. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ.

Ὁ Ἅγ. Γρηγόριος Παλαμᾶς δρ. 8.— Ἀποκαλύψεις περὶ τῆς Ρωσικῆς πολιτικῆς ἐν τῇ Ὀρθοδ. Ἑλλην. Ἀνατολῇ δρ. 3.— Ὁ πατριωτισμός. *Μελέτη ψυχολογικὴ-παιδαγωγική. δρ. 3.*

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15.
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5—6. μ. μ.

Ἀπευθυντέον: Ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν Σύνταξιν: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ «Ἐκκλ. Κήρυκος».— Δι' ἐμβάσματα συνδρομῶν καὶ ἀποστολὴν τοῦ φύλλου: Πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ «Ἐκκλ. Κήρυκος».

Οὐδεμία πρὸς ἐγγραφὴν αἴτησις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐὰν δὲν συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.